

- tueri possit, id ipsum, quod ita perdidit, hac actione consequatur. sed an hoc procedat uideamus: nam si apud hunc iudicem, qui inter eum et argentarium iudicat, potest probare se illo iudicio, quo uictus est, uincere potuisse, poterat et tunc probare: et si non probauit aut probantem iudex non curauit, de se ipso aut de iudice queri debet. sed non ita est. fieri enim potest, ut nunc, rationes uel ipso edente uel alio modo nactus, aut aliis instrumentis uel testibus, quibus illo tempore aliqua ex causa uti non potuit, possit probare potuisse se uincere. sic enim et de cautione subrepta aut corrupta competit condictio et damni iniuriae actio: quia quod ante non potuimus intercepta cautione probare et ob id amisimus, hoc nunc aliis instrumentis aut testibus, quibus tum uti non potuimus, probare possumus. 9
- 11 **MODESTINUS** libro tertio regularum. Exempla instrumentorum etiam sine B. 7, 18, 11 *E*⁹ subscriptione edentis edi posse receptum est.
- 12 **CALLISTRATUS** libro primo edicti monitorii. Feminae remotae uidentur ab B. 7, 18, 12 *E*⁹ officio argentarii, cum ea opera uiriliter sit.
- 13 **ULPIANUS** libro quarto ad edictum. Haec actio neque post annum B. 7, 18, 13. Πον. 24, 21 *E*⁹ neque in heredem nisi ex suo facto dabitur. heredi autem dabitur. 15

XIII.

R DE PACTIS R

ΕΡΑΣ

- 1 **ULPIANUS** libro quarto ad edictum. Huius edicti aequitas naturalis est. quid B. 11, 1, 1 *E*¹ enim tam congruum fidei humanae, quam ea quae inter eos placuerunt seruare? Pactum 2 autem a pactione dicitur (inde etiam pacis nomen appellatum est) et est pactio duorum 20 3 plurimum in idem placitum et consensus. Conuentionis uerbum generale est ad omnia pertinens, de quibus negotii contrahendi transigendique causa consentiunt qui inter se agunt: nam sicuti conuenire dicuntur qui ex diuersis locis in unum locum colliguntur et ueniunt, ita et qui ex diuersis animi motibus in unum consentiunt, id est in unam sententiam decurrunt. adeo autem conuentionis nomen generale est, ut eleganter dicat Pedius nullum 25 esse contractum, nullam obligationem, quae non habeat in se conuentionem, siue re siue 4 uerbis fiat: nam et stipulatio, quae uerbis fit, nisi habeat consensum, nulla est. Sed conuentionum pleraeque in aliud nomen transeunt: ueluti in emptionem, in locationem, in pignus uel in stipulationem. 29
- 2 **PAULUS** libro tertio ad edictum. Labeo ait conuenire posse¹ uel re: uel per B. 11, 1, 2 *E* epistulam uel per nuntium inter absentes quoque posse. sed etiam tacite consensu conuenire intellegitur: et ideo si debitori meo || reddiderim cautionem, uidetur inter nos conuenisse ne peterem, profuturamque ei conuentionis exceptionem placuit. f. 47
- 3 **MODESTINUS** libro tertio regularum. Postquam pignus uero debitori reddatur, B. 11, 1, 3 *E*⁹ si pecunia soluta non fuerit, debitum peti posse dubium non est, nisi specialiter contrarium 35 actum esse probetur.
- 4 **PAULUS** libro tertio ad edictum. Item quia conuentiones etiam tacite ualent, B. 11, 1, 4 *E* placet in urbanis habitationibus locandis inuecta illata pignori esse locatori, etiamsi nihil *FP(VU)*

¹ posse] *firmant B, sed del.*

3 poterat] *PU, poterit F* | probabit *F* 4 iudex non 'probabit a' curabit *F* | se ipso] *P^uU^u, sipso F, ipso P^uU^u 5 ipso's edente F* | nactus *PU* 6 tempora *F¹* 7 uincere *F^u* | et' de *F¹* | condictio *F^u* 8 iniuriae, non iniuria *F* | obmisimus *P*, admisimus *U* 9 none *F¹* 10 tertio] *iiii PU* 12. 13 *l. 12 om. F¹* 15 heredi autem dabitur] hereditatem d. *F¹*, *om. V* 17 R de pactis *RES^u P, R* de pactis *RS U* 19 ea] ae *F¹* 20 inde] unde *P^u* | et *om. P^u* 21 placitum] pactum *P^u* | et cons.] *fPVU*, cons. *F*: ΠΑΚΤΟΝ ΕΣΤΙ ΔΥΟ ΤΙΝΩΝ ἢ ΚΑΙ ΠΛΕΙΟΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑΥΤὸ ΣΥΜΒΕΘΩΝΤΩΝ ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΑΙ

ΣΥΝΑΙΝΕΣΙΣ *BS (Steph.)*: ΣΥΜΦΩΝΩΝ ΕΣΤΙ ΔΥΟ ἢ ΠΛΕΙΟΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑΥΤὸΝ ἈΡΕΤΟΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΝΕΣΙΣ *B (Anon.)*: et *agnoscit uterque interpret et uerba* in idem = εἰς ταύτων *enarrat per se sumpta* 23 et *om. PVU* 24 sententiam *om. F¹* 26 in se non habeant (—at *P^u*) *P* | abeat *F (em. f)* 28 pleraque *P^u* | in loc.] loc. *PV* 32 intelliguntur *PVU* | conuenire *PU* 34 tertio] septimo *F^u* 35 est 'spe' (non iure) nisi spec. *F* 37 quia] que *P^u* | conuentione sententiam acite *F (em. f)*: tacitae *ne scribe, cum sit in BS* ΣΙΩΠΗΡΩΣ ΣΥΝΙΣΤΑΝΤΑΙ 38 locatis *PVU* | 'o'sse *F^u*